

се подчиняваше; той бе, както вече казахме, добър и благороден, ала подчинен на расовите си инстинкти, чувствен и импулсивен. Също и другият, по-големият, след нещастieto с фойерверка, се бе нещо повредил. У него имаше някаква пукнатина: тъй както при удар една кристална стъкленица, или порцеланова ваза може да се пукне. Продължаваше да следва в Университета на Калияри, докато Антонино бе успял, понеже семейството му бе твърде състоятелно, да отиде в Рим.

Може би и отдалечаването на приятеля му да се окаже пагубно за Сантус: той започна да дружи с по-малко интелигентни и изтънчени приятели и да иска пари повече от необходимите. За него също се узна, че учи все по-малко и че пие. Това огорчи много всичките му близки.

Господин Антонио стана замислен; майката все по-мълчалива и печална. Какво да се прави? Животът следва своето течение, неумолим: има спокойни времена и смутни времена, от които нищо не може да ни спаси; напразно се мъчим да го заприщим, да се препречим на течението, за да не бъде някой завлечен. Загадъчни, съдбовни сили тласкат човека към доброто или злото; самата природа, която изглежда свършена, се разстройва от буйността на несломимата съдба. Господин Антонио, а още повече госпожа Франческа, се навеждаха над стръмнината, която сякаш се срутваше под краката на децата им: всеки за себе си се укоряваше, че не е могъл чрез възпитанието, енергията, постоянството, пожертвуването на всичките си часове, да създаде по-здрава, по-сигурна почва за пътя на децата си; господин Антонио им бе закупил земи и стада, госпожа Франческа бе пестила и стотинката за тях: каква полза? Дори това бе в тяхна вреда, защото, без благосъстояние и осигурено бъдеще, децата може би щяха да се видят принудени да работят и сами да си създадат положение. Може би това бяха само фантазии: защото наоколо имаше примери как бедни или от средна ръка хора, все пак бяха тласкани от някаква съдба, изтъкана от мъка и грях, много по-мрачна от тая на братята на Козима. Такъв бе и случаят с нещастния Юанику. А друг, още по-